דער פולער טעקסט פון דער א״י דעבאטע אין ענגלישען פארלאמענט

אין „זשורנאל" האבען מיר שוין דינסטאג איבערגעגעבען דעם הויפט־אינהאלט פון דער ארץ ישראל פראגע, וועלכע איז מאנטאג פארגעקומען אין ענגלישען פארלאמענט. צוליעב טעכנישע אורזאכען, האבען מיר אבער די דעבאטע איבערגעגעבען אין א פארקירצטער פארם, אין הייגט ברענגען מיר א פולען באריכט, ווי דערהאלטען פון דער „איטא".

דערדאקציע.

די דעבאטע ווענען פאלעסטינע האט זיך געעפענט מאנטאג נאכמיטאג מיט א רעדע פון דעם פירער פון דער ליבעראלער פארטיי, אין נעווזענער פרעמיער מיניסטער, לאיד דזשארדזש. כדי צו געבען דער דיסקוסיע א פריינדליכען כאראקטער, האט לאיד דזשארדזש באלד אין אנפאנג פון זיין רעדע געמאכט דעם פארשלאג צו שליסען די דעבאטע (דאס איז בלויז א פארמאליטעט, וואס ווערט באנוצט אין ענגלישען פארלאמענט, וואס באצייכענט, אז עס וועט ניט געשטעלט ווערען צו אפשטימונג די פראגע פון צו־טרויען צו דער רעגיערונג).

אנווייזענדיג אויף דער פאלעסטינער פאליסי פון דער ענגלישער רעגיערונג, האט לאיד דזשארדזש ערקלערט, אז דער פאלעסטינער פראבלעם איז א זעהר שווערער. צוליעב דעם וואס עס זענען אין דער פארמער פארמער וועלכע ווערען אויפגעהערט צו אויפלייען אין פאלעסטינע, איז עס געווארען פאר אנגלייך צו קענען ווי געהעריג אנגעמעסערט.

דער פאקט איז, אז לויט ווי דער פולל" שוין כמעט אזוי גוט ווי ארגעגאנגען. ער קומפט נאך אויסטענץ מיט די לעצטע בחות פון דרייטען צווישען די פארמערס ליטעראטור און דורך ריידיג־ונג, וועגען דער נוצליכקייט פון אנטענע פון דעם „פול", אבער פארטיי, און געווזענער פרעמיער מיניס־טער, לאיד דזשארדזש. כדי צו געבען דער דיסקוסיע א פריינדליכען כאראקטער, האט לאיד דזשארדזש באלד אין אנפאנג דער רעדע געמאכט דעם פארשלאג, אז שליסען די דעבאטע (דאס איז בלויז א פארמאליטעט, וואס ווערט באנוצט אין ענגלישען פארלאמענט, וואס באצייכענט, אז עס וועט ניט געשטעלט ווערען צו אפשטימונג די פראגע פון צו־טרויען צו דער רעגיערונג).

אנווייזענדיג אויף דער פאלעסטינער פאליסי פון דער ענגלישער רעגיערונג, האט לאיד דזשארדזש ערקלערט, אז דער פאלעסטינער פראבלעם איז א זעהר שווערער. צוליעב דעם וואס עס זענען אין דער פארמער פארמער אין דער פארמער פון דער ליבעראלער פארטיי, אין געווזענער פרעמיער מיניס־טער, לאיד דזשארדזש. כדי צו געבען דער דיסקוסיע א פריינדליכען כאראקטער, האט לאיד דזשארדזש באלד אין אנפאנג דעם פארשלאג צו שליסען די דעבאטע (דאס איז בלויז א פארמאליטעט, וואס ווערט באנוצט אין ענגלישען פארלאמענט, וואס באצייכענט, אז עס וועט ניט געשטעלט ווערען צו אפשטימונג די פראגע פון צו־טרויען צו דער רעגיערונג).

אנווייזענדיג אויף דער פאלעסטינער פאליסי פון דער ענגלישער רעגיערונג, האט לאיד דזשארדזש ערקלערט, אז דער פאלעסטינער פראבלעם איז א זעהר שווערער. צוליעב דעם וואס עס זענען אין דער פארמער פארמער אין דער פון דער ליבעראלער פארטיי, אין געווזענער פרעמיער מיניס־טער, לאיד דזשארדזש. כדי צו געבען דער דיסקוסיע א פריינדליכען כאראקטער, האט לאיד דזשארדזש באלד אין אנפאנג דעם פארשלאג צו שליסען די דעבאטע (דאס איז בלויז א פארמאליטעט, וואס ווערט באנוצט אין ענגלישען פארלאמענט, וואס באצייכענט, אז עס וועט ניט געשטעלט ווערען צו אפשטימונג די פראגע פון צו־טרויען צו דער רעגיערונג).

אנווייזענדיג אויף דער פאלעסטינער פאליסי פון דער ענגלישער רעגיערונג, האט לאיד דזשארדזש ערקלערט, אז דער פאלעסטינער פראבלעם איז א זעהר שווערער. אויב די רעגיע־רונג, פון עגלאנד קען אויפקלערען די פארענטוואָרטליכקייטן פאר דעם מאנדאט, דאן זאל דער מאנדאט אויבערגעגע־בען ווערען צו אן אנדער לאנד". לאיד דזשארדזש איז דא איבערגעריסען געווארען רון דורך אן אויסרוף: „צו אטאליע".

„די שאפונג פון א אידישער נאציאנאלער היים שטעלט מיט זיך פאר א גרויסען אפקפערימענט, וואס וואלט זיך שטארק איינגעקריצט אין דער געשיכטע. די אידיען וועגען פעתיח צו געבען גרויסע דינסטען דער מענשהייט. כדי אויסצו־פירען אונזער אויפגאבע דארפען מיר האָ־בען קוראזש. אויסדויער און אורטייל־פעהיגקייט. די רעגיערונג איז גרייט צו באטראכטען די שווערינקייטען אלס אן אנטשולדיגונג אויף אפצולייגען אהרע אויפגאבען. אויב מיר וועלען דורכפאלען אין פאלעסטינע, דאן וועט אונזער דורכ־פאל געזעהן ווערען פון אנדערע פעלקער. אויב מיר וועלען זיין ערפאלגרייך, דאן וועט דאס צוריקשטעלען דעם צוטרוי, צו ענגלאנד אלס דאס לאנד, וואס קען רע־גיערען מיט אן איספעריע". האט לאיד דזשארדזש פארענדיגט זיין רעדע. וועלכע איז באגלייט געווארען מיט אפלאדיסמענ־טען.

די רעדע פון ווייצ־קאלאניאל דר. שיעלס

דר. דרומאנד שיעלס, ווייצ־מיניס־טער פאר די קאלאניעס, וועלכער איז ניט לאנג צוריקגעקומען פון ארץ ישראל, איז אויפגעטראטען צו נאמען פון דער רעגיערונג.

„איך האב בעטען, אז אן אנדער מאנדאַ־טען־מאכט זאל באשטימט ווערען. אבער דער „ווייסער פאפיער", וואס איז איצט אריינגעגעבען געווארען, איז אן איינזייטיגער ראקומענט, וועלכער איז פארטיי־איש און פיינדליך צו דעם גייסט פון דעם מאנדאט. אין ענטהאלט אין זיך א מיס־טרויען און אפילו אומאנטאגאניזם צו די אידישע טעטיגקייטען.

„אויב דער דאזיגער דאקומענט וואלט געווען געשריבען פון אנטיסעמיטישע בע־אמטע, דאן וואלט איך עס געקענט פאר־שטעהן" — האט לאיד דזשארדזש ווייטער געזאגט. אפשטעלענדיג זיך אויף דער קריטיק, וואס עס איז פאראן אין „ווייסען פאפיער" גענען דער טעטיגקייט פון דער אידישער ארבייטער פערעראציע אין פאלעסטינע געזאגט: „עס איז מערקווירדיג, אז אן ארבייטער רעגיערונג קריטיקירט אין א מלוכה דאקומענט די אידישע ארבייטער פערעראציע. צי קען דען זיין א גרעסערער אנטיסעמיטיזם ווי דאס? איהר וואגט ניט צו טוטען דעם ציוניזם דירעקט, אזוי טוט איהר דאס דורך א רעפלעקטאר מאַ־שין (אן אפשפיגלונג מאשין). בעת אין די אנדערע לענדער ווערט די ארבייטסלא־זיקייט באטראכט אלס רעזולטאט פון די באדינגונגען אין דער וועלט, ווערען די אידען געהאלטען פארענטוואָרטליך פאר דער ארבייטסלאזיקייט אין פאלעסטינע, עס איז ניט אמת. אז די אידען נוצען אויס זייער מאכט, כדי צו פארטרייבען די ארימע אראבער". האט לאיד דזשארדזש געזאגט. אנווייזענדיג אויף א כך פאלען, וואו די אראבער געניסען פון דעם קאפי־טאל וואס די אידען בראכטען אריין אין דעם לאנד. ער האט אויך אנגעוויזען אויף די אידישע האספיטעלער און קא־לענדשען און האט ערקלערט, אז „די אידען טוען אין פאלעסטינע מעהר ווי די רעגיערונג טוט". „עס איז ניט אמת, אז עס איז ניטא מעהר קיין לאנד אין פא־לעסטינע, ווארים צוויי מאל אזוי פיעל אראבער וואלטען געקענט געווען ווערען אויף לאנד וואס איז נאך ניט באזעצט, אבער די רעגיערונג האט נאך ניט באזוא־סערט דאס לאנד. די פאליסי פון דער רעגיערונג איז א פאלשטענדיג זיגלאזיג.

די רעגיערונג האט נעקאנט דורכפי־רען די ארבייט אין פאלעסטינע פיעל בע־סער, ווען זי וואלט קאפערירט מיט די אידען, וועלכע זענען אונטערשטיצט גע־ווארען מיט קאפיטאל פון אנדערע לענ־דער. אנטוויקלענדיג אזוי ארום דאס לאנד, וואלט די רעגיערונג אויך געקאנט העלפען די אראבער. אבער די פאליסי פון דער רעגיערונג זעהט אויס צו זיין: „אויב מיר קענען ניט העלפען קיין סך די אראבער, דאן ניט דערלאזען די אידען עפעס צו טאן".

„די רעגיערונג האט קיינמאל ניט גענוג אין באטראכט גענומען עבר הירדן בנוגע דער פארוואנדלונג פון לאנד פאר די אראבער. דער דאזיגער פונקט איז פאר־אן אין דעם מאנדאט, אבער עס איז אויס־געשלאסען פון דער אידישער נאציאנאלער היים.

„עס זענען פאראן גרויסע שטחים לאנד וואס קענען באזעצט ווערען פון אראבער, אבער דאס לאנד מוז ווערען ווי נעהערער אנטוויקעלט. אייב די רעגיע־רונג, פון עגלאנד קען ניט איבערנעמען די פארענטוואָרטליכקייטן פאר דעם מאנ־דאט, דאן זאל דער מאנדאט איבערגעגע־בען ווערען צו אן אנדער לאנד". לאיד דזשארדזש איז דא איבערגעריסען געווא־רען דורך אן אויסרוף: „צו אטאליע".

„די שאפונג פון א אידישער נאציאָ־נאלער היים שטעלט מיט זיך פאר א גרויסען אפקפערימענט, וואס וואלט זיך שטארק איינגעקריצט אין דער געשיכטע. די אידען וועגען פעתיח צו געבען גרויסע דינסטען דער מענשהייט. כדי אויסצו־פירען אונזער אויפגאבע דארפען מיר האָ־בען קוראזש. אויסדויער און אורטייל־פעהיגקייט. די רעגיערונג איז גרייט צו באטראכטען די שווערינקייטען אלס אן אנטשולדיגונג אויף אפצולייגען אהרע אויפגאבען. אויב מיר וועלען דורכפאלען אין פאלעסטינע, דאן וועט אונזער דורכ־פאל געזעהן ווערען פון אנדערע פעלקער. אויב מיר וועלען זיין ערפאלגרייך, דאן וועט דאס צוריקשטעלען דעם צוטרוי צו ענגלאנד אלס דאס לאנד, וואס קען רע־גיערען מיט אן איספעריע". האט לאיד דזשארדזש פארענדיגט זיין רעדע. וועלכע איז באגלייט געווארען מיט אפלאדיסמענ־טען.

די רעדע פון ווייצ־קאלאניאל דר. שיעלס

דר. דרומאנד שיעלס, ווייצ־מיניס־טער פאר די קאלאניעס, וועלכער איז ניט לאנג צוריקגעקומען פון ארץ ישראל, איז אויפגעטראטען צו נאמען פון דער רעגיערונג.

„אין „זשורנאל" האבען מיר שוין דינסטאג איבערגעגעבען דעם הויפט־אינהאלט פון דער ארץ ישראל פראגע, וועלכע איז מאנטאג פארגעקומען אין ענגלי־שען פארלאמענט. צוליעב טעכ־נישע אורזאכען, האבען מיר אבער די דעבאטע איבערגעגע־בען אין א פארקירצטער פארם, אין הייגט ברענגען מיר א פולען באריכט, ווי דערהאלטען פון דער „איטא".

דערדאקציע.

די דעבאטע ווענען פאלעסטינע האט זיך געעפענט מאנטאג נאכמיטאג מיט א רעדע פון דעם פירער פון דער ליבעראלער פארטיי, אין נעווזענער פרעמיער מיניס־טער, לאיד דזשארדזש. כדי צו געבען דער דיסקוסיע א פריינדליכען כאראקטער, האט לאיד דזשארדזש באלד אין אנפאנג געזאגט: „עס איז מערקווירדיג, אז אן ארבייטער רעגיערונג קריטיקירט אין א מלוכה דאקומענט די אידישע ארבייטער פערעראציע. צי קען דען זיין א גרעסערער אנטיסעמיטיזם ווי דאס? איהר וואגט ניט צו טוטען דעם ציוניזם דירעקט, אזוי טוט איהר דאס דורך א רעפלעקטאר מאַ־שין (אן אפשפיגלונג מאשין). בעת אין די אנדערע לענדער ווערט די ארבייטסלא־זיקייט באטראכט אלס רעזולטאט פון די באדינגונגען אין דער וועלט, ווערען די אידען געהאלטען פארענטוואָרטליך פאר דער ארבייטסלאזיקייט אין פאלעסטינע, עס איז ניט אמת. אז די אידען נוצען אויס זייער מאכט, כדי צו פארטרייבען די ארימע אראבער". האט לאיד דזשארדזש געזאגט. אנווייזענדיג אויף א כך פאלען, וואו די אראבער געניסען פון דעם קאפי־טאל וואס די אידען בראכטען אריין אין דעם לאנד. ער האט אויך אנגעוויזען אויף די אידישע האספיטעלער און קא־לענדשען און האט ערקלערט, אז „די אידען טוען אין פאלעסטינע מעהר ווי די רעגיערונג טוט". „עס איז ניט אמת, אז עס איז ניטא מעהר קיין לאנד אין פא־לעסטינע, ווארים צוויי מאל אזוי פיעל אראבער וואלטען געקענט געווען ווערען אויף לאנד וואס איז נאך ניט באזעצט, אבער די רעגיערונג האט נאך ניט באזוא־סערט דאס לאנד. די פאליסי פון דער רעגיערונג איז א פאלשטענדיג זיגלאזיג.

די רעגיערונג האט נעקאנט דורכפי־רען די ארבייט אין פאלעסטינע פיעל בע־סער, ווען זי וואלט קאפערירט מיט די אידען, וועלכע זענען אונטערשטיצט גע־ווארען מיט קאפיטאל פון אנדערע לענ־דער. אנטוויקלענדיג אזוי ארום דאס לאנד, וואלט די רעגיערונג אויך געקאנט העלפען די אראבער. אבער די פאליסי פון דער רעגיערונג זעהט אויס צו זיין: „אויב מיר קענען ניט העלפען קיין סך די אראבער, דאן ניט דערלאזען די אידען עפעס צו טאן".

„די רעגיערונג האט קיינמאל ניט גענוג אין באטראכט גענומען עבר הירדן בנוגע דער פארוואנדלונג פון לאנד פאר די אראבער. דער דאזיגער פונקט איז פאר־אן אין דעם מאנדאט, אבער עס איז אויס־געשלאסען פון דער אידישער נאציאנאלער היים.

„עס זענען פאראן גרויסע שטחים לאנד וואס קענען באזעצט ווערען פון אראבער, אבער דאס לאנד מוז ווערען ווי נעהערער אנטוויקעלט. אייב די רעגיע־רונג, פון עגלאנד קען ניט איבערנעמען די פארענטוואָרטליכקייטן פאר דעם מאנ־דאט, דאן זאל דער מאנדאט איבערגעגע־בען ווערען צו אן אנדער לאנד". לאיד דזשארדזש איז דא איבערגעריסען געווא־רען דורך אן אויסרוף: „צו אטאליע".

„די שאפונג פון א אידישער נאציאָ־נאלער היים שטעלט מיט זיך פאר א גרויסען אפקפערימענט, וואס וואלט זיך שטארק איינגעקריצט אין דער געשיכטע. די אידען וועגען פעתיח צו געבען גרויסע דינסטען דער מענשהייט. כדי אויסצו־פירען אונזער אויפגאבע דארפען מיר האָ־בען קוראזש. אויסדויער און אורטייל־פעהיגקייט. די רעגיערונג איז גרייט צו באטראכטען די שווערינקייטען אלס אן אנטשולדיגונג אויף אפצולייגען אהרע אויפגאבען. אויב מיר וועלען דורכפאלען אין פאלעסטינע, דאן וועט אונזער דורכ־פאל געזעהן ווערען פון אנדערע פעלקער. אויב מיר וועלען זיין ערפאלגרייך, דאן וועט דאס צוריקשטעלען דעם צוטרוי צו ענגלאנד אלס דאס לאנד, וואס קען רע־גיערען מיט אן איספעריע". האט לאיד דזשארדזש פארענדיגט זיין רעדע. וועלכע איז באגלייט געווארען מיט אפלאדיסמענ־טען.

די רעדע פון ווייצ־קאלאניאל דר. שיעלס

דר. דרומאנד שיעלס, ווייצ־מיניס־טער פאר די קאלאניעס, וועלכער איז ניט לאנג צוריקגעקומען פון ארץ ישראל, איז אויפגעטראטען צו נאמען פון דער רעגיערונג.

„אין „זשורנאל" האבען מיר שוין דינסטאג איבערגעגעבען דעם הויפט־אינהאלט פון דער ארץ ישראל פראגע, וועלכע איז מאנטאג פארגעקומען אין ענגלי־שען פארלאמענט. צוליעב טעכ־נישע אורזאכען, האבען מיר אבער די דעבאטע איבערגעגע־בען אין א פארקירצטער פארם, אין הייגט ברענגען מיר א פולען באריכט, ווי דערהאלטען פון דער „איטא".

דערדאקציע.

די דעבאטע ווענען פאלעסטינע האט זיך געעפענט מאנטאג נאכמיטאג מיט א רעדע פון דעם פירער פון דער ליבעראלער פארטיי, אין נעווזענער פרעמיער מיניס־טער, לאיד דזשארדזש. כדי צו געבען דער דיסקוסיע א פריינדליכען כאראקטער, האט לאיד דזשארדזש באלד אין אנפאנג דעם פארשלאג צו שליסען די דעבאטע (דאס איז בלויז א פארמאליטעט, וואס ווערט באנוצט אין ענגלישען פארלאמענט, וואס באצייכענט, אז עס וועט ניט געשטעלט ווערען צו אפשטימונג די פראגע פון צו־טרויען צו דער רעגיערונג).

אנווייזענדיג אויף דער פאלעסטינער פאליסי פון דער ענגלישער רעגיערונג, האט לאיד דזשארדזש ערקלערט, אז דער פאלעסטינער פראבלעם איז א זעהר שווערער. אוי